

ESTHER
FREUD
DE
KLEUR
VAN
HENNA

VERFILMD ALS
HIDEOUS KINKY

De kleur van henna is het onweerstaanbare verhaal van een jonge Engelse vrouw die in een opwelling besluit om eind jaren zestig met haar twee dochtertjes in een hippiebusje naar Marrakech te trekken. Het avontuur dat volgt voert hen langs kleurrijke markten, vervallen hotels en mystieke soefiretraites, via vriendschappen en vetes met lokale vrouwen en affaires met straatartiesten, naar liften in vrachtwagens en kamperen aan de kust – dit alles gezien door de ogen van een vijfjarig meisje.

Herontdek deze meeslepende moderne klassieker over de geest van vrijheid, vol met de beelden, geuren en smaken van Marokko.

‘Esther Freud is een geboren verhalenverteller.’ – *The Times*

ESTHER FREUD (1963), achterkleindochter van psychoanalyticus Sigmund Freud en dochter van kunstenaar Lucian Freud, debuteerde in 1991 met de roman *Hideous Kinky* (*De kleur van henna*). De roman werd een internationale bestseller, en is verfilmd met Kate Winslet in de hoofdrol. Daarna volgden onder andere de romans *Hoeveel ik van je hou* en *Mijn zus en andere liefdes*.

‘Sla het boek open en begin, en je zult meteen gecharmeerd, daarna geïntrigeerd en uiteindelijk ontroerd zijn door dit fascinerende verhaal.’

– *The Spectator*

‘De kleur van henna heeft een verrukkelijke lichtheid [...] Het landschap sprankelt aanlokkelijk en de minder belangrijke personages steken er levendig tegen af. Bedelaars, herders, dubieuze Marokkaanse en excentrieke Europese dames zijn geestig en worden met genegenheid beschreven, net als de moeder en het oudere zusje Bea.’

– *Times Literary Supplement*

9 789083 440989

www.uitgeverijorlando.nl

ESTHER FREUD

De kleur van henna

Vertaald door
René Kurpershoek

uitgeverij
ORLANDO

© 1992 Esther Freud

Oorspronkelijke titel *Hideous Kinky*

Oorspronkelijke uitgever Hamish Hamilton, Londen

© 1994/2025 Nederlandse vertaling Uitgeverij Orlando bv,
Amsterdam en René Kurpershoek

Omslagontwerp Joyce Zethof

© Foto auteur Jillian Edelstein

Zetwerk Pre Press Media Groep

ISBN 9789083440989

NUR 302

www.uitgeverijorlando.nl

HOOFDSTUK EEN

Pas toen we half Frankrijk al door waren, viel het ons op dat Maretta nooit iets zei. Ze zat stil achter in het busje met stralende ogen naar iedereen te kijken.

Ik kroop over de matras naar haar toe. ‘Maretta, vertel je ons een verhaaltje?’

Maretta zuchtte en wendde zich af.

John reed. Hij reed hard, met één hand aan het stuur. John was de man van Maretta. Hij had haar op het laatste ogenblik meegenomen omdat ze, hoorde ik hem tegen mijn moeder zeggen, niet in orde was.

Bea keek me woedend aan.

‘Maretta...’ begon ik maar weer opnieuw, maar Maretta legde haar lichte, bleke hand boven op mijn hoofd en liet hem daar liggen totdat de huid begon te jeuken en ik eronderuit krabbelde.

‘Je vraagt het niet goed,’ siste Bea. ‘Je moet zeggen: wil je alsjeblieft.’

‘Vraag jij het dan.’

‘Jij wou een verhaaltje, ik niet.’

‘Maar omdat jij het zei. Ik vroeg het voor jou.’

‘Sst.’ Onze moeder boog zich over de rugleuning. ‘Je maakt Danny wakker. Kom maar bij me zitten, dan lees ik jullie allebei een verhaaltje voor.’

Ik keek hoopvol naar Bea. ‘Goed dan,’ bond ze in, en we sprongen over Danny’s slapende lijf heen en klauterden tussen de twee stoelen door.

“Loopt u toch een beetje vlugger,” zei een witvis tot een slak. “Er zit een bruinvis op mijn hielen en die trapt me op mijn hak.”

Ik zat warm tegen haar aan en viel in toen ze bij het re-frein aankwam: ‘Danst u nu met me mee, danst u niet met me mee?’ ‘Danst u nu met me mee, danst u niet met me mee?’ totdat we achterin het geritsel hoorden van Danny die overeind ging zitten in zijn slaapzak.

‘Zal ik het zo dadelijk overnemen?’ geuwde hij.

John hield zijn blik op de weg gericht. ‘Over een halfuur.’

Danny was mijn grote vriend. Toen ik hem de eerste keer zag, had hij een snoepje, een witte suikeramandel, voor me uit een pijp getoverd. Sindsdien wachtte ik op een kans om hem te vragen dat nog eens te doen. Nu sliep hij steeds, of anders reed hij. Of Bea was erbij. Bea was twee jaar ouder dan ik en sommige dingen moest je nu eenmaal geheim houden. Maar ja, dacht ik, het mochten volgens Danny nu wel toveramandelen zijn, op den duur raakten ze toch gewoon op.

Die avond stopten we en werd er gekookt. Mijn moeder maakte soep met worteltjes en aardappels in een metalen pan op een campinggasje. We zaten in de berm en aten.

‘Maretta?’ Mijn moeder hield haar een kop soep voor.

Maretta keek naar de grond.

‘Maretta, wil je soep?’

Ze wendde zich af.

Mijn moeders hand begon te trillen, zodat de lepel tegen de blikken zijkant van de aangereikte beker rammelde.

We wachtten.

‘Nou, des te meer is er voor ons,’ zei ze ten slotte en goot de soep terug in de pan. Haar stem klonk hoog en benepen. Marettta glimlachte sereen.

Een vrachtauto reed denderend voorbij. Er sloeg een golf warme en koude lachlust over me heen en ik beet op mijn lip en roerde luidruchtig.

John kwam voor mijn moeder staan, tussen haar en Marettta. ‘Het komt wel goed met haar als we eenmaal in Marrakech zijn. Het komt wel goed.’ Hij legde zijn arm om mijn moeders middel. ‘Ik ben vier jaar met haar getrouwd geweest. Ik weet waar ik over praat.’

Ze liet haar hoofd slap op zijn schouder hangen. ‘Ik vind nog steeds dat we haar terug moeten brengen.’

Ze stonden langs de kant van de weg zachtjes heen en weer te wiegen.

‘Danny.’ Dit kon weleens het gelukkige ogenblik zijn. ‘Tover je een snoepje voor me?’

Bea, die dichterbij zat dan ik gedacht had, trok haar gewelfde wenkbrauwen op. Ik zette een waarschuwend gezicht.

‘Krijg nou het rambam.’ Danny sloeg op zijn knie. ‘Ben ik toch verdomme mijn pijp vergeten.’ Hij liet zijn stem zakken en zei lachend: ‘Nou, dan moeten we misschien maar echt terug naar Londen.’ En hij kneep mijn teleurgestelde gezicht even tussen duim en wijsvinger.

Laat in de volgende middag kwamen we aan in Algeciras en reden met het busje de veerboot op. We stapten uit en

gingen aan dek staan. Bea en ik leunden over de reling en wuifden geestdriftig naar de weinige Spanjaarden op de kade. Er hing een zware lucht van vis en olie. Een paar mannen in blauwe overalls wuifden terug. Haast nog voordat we Spanje uit het gezicht verloren, begon aan het andere eind van de boot Marokko al op te doemen. Een lange, donkere streep boven het water.

‘Land in zicht!’ schreeuwde Bea uit over zee. ‘Land in zicht!’

We renden hard van het ene eind van de boot naar het andere om Spanje uit te wuiven en ‘Land in zicht!’ te roepen naar Marokko. De zon zakte snel en de meeuwen vlogen niet meer rond. Leunend over de reling zagen we Marokko vervagen in het donker en we moesten maar raden waar tussen de lagen zwart de zee ophield en het land begon. We gingen weer naar de bus. Maretta zat voorin.

‘Waar is iedereen?’ vroeg ik terwijl ik naar binnen klom. Ik was het even vergeten.

Ze gaf geen antwoord. Bea bleef bij de deur staan.

‘Kom mee, dan gaan we ze zoeken.’

‘Ga je ook mee?’ Ik raakte Maretta’s haar aan. Het was stijf en klam van het vuil.

Bea trok aan mijn arm ‘Wie het eerst op het dek is.’

Maretta bewoog niet. Zelfs haar ogen niet.

‘Goed dan,’ zei ik, en ik rende Bea kansloos na.

Het schip werd nu verlicht door het witte schuim op de golven. We schuifelden waar we eerst hadden gerend. Voor op de boot hoorden we gelach en flarden bekende stemmen. We liepen voetje voor voetje, turend naar de rode puntjes van sigaretten.

‘Land in zicht!’ Bea sprong uit het donker en sloeg haar

handen voor mijn moeders ogen. Ze gaf een gil van gespeelde schrik.

‘Je geld of je leven.’

Mama hield haar handen in de lucht en smeekte om genade. ‘Ik heb geen geld,’ zei ze. En iedereen lachte.

Een langzame, lage toon bazuinde door het donker en iedereen schrok. Danny tilde me op en zwaaide me over zijn schouder. ‘Zo. Terug in de bus,’ zei hij.

Al bungelend riep ik Bea, terwijl het bloed naar mijn hoofd stroomde. ‘Wie er het eerste is!’ En ik trommelde met mijn handen op Danny’s rug om hem harder te laten lopen.

We zaten in het donker in een rij auto’s te wachten tot we aan de beurt waren om de boot af te rijden. Mijn moeder liet ons onze foto’s zien, onder de hare, in een zwartleren paspoort.

‘Zo meteen komt er een man kijken of we het echt zijn,’ zei ze, en ze deed mijn haar achter mijn oren. John zat achter het stuur, en Danny en Maretta zaten wakker achterin. De rij bewoog zich langzaam auto voor auto voort.

‘Als we eenmaal langs de douane zijn, is het nog maar een uur of twee langs de kustweg tot Tanger,’ zei Danny. Hij praatte met een onaangestoken shagje hangend aan zijn lippen. ‘Ik wou dat ze eens opschoten.’

Langzaam naderden we nu een witte slagboom. Elke auto werd door twee mannen in uniform geïnspecteerd voordat de slagboom omhoogging en hij verder mocht.

Er werd op het glas geklopt. We zaten doodstil en John draaide het raampje omlaag en liet een vlaag koude, zilte lucht naar binnen en ook een besnord gezicht met helderblauwe ogen. ‘Hai, waar gaan jullie naartoe?’ zei de man,

die zijn hoofd helemaal naar binnen stak en in het halfdonker naar ons tuurde.

‘Vanavond naar Tanger... en dan door naar Marrakech.’

‘Hé, die kant moet ik ook op. Dave. Zeg maar Dave.’ Hij legde zijn ellebogen in het open raampje en lachte.

Dave sjokte naast ons mee terwijl we het hek naderden. ‘Dus jullie zijn hier voor het eerst, je zal het hier te gek vinden, jullie willen nooit meer weg. Waar komen jullie vandaan? Niet zeggen. Londen. Londen is niks, man. Marrakech, dat is het helemaal.’ Hij droeg een sjaal om zijn hoofd gebonden en zijn roodblonde haar hing er in slierten overheen. Hij had geen bagage en geen jas. ‘Hé, *brother*,’ hij sloeg John op zijn schouder, ‘jullie moeten iemand hebben die de nodige adresjes kent. Weet je wat? Ik rij mee tot Tanger. Nou?’ En hij trok de zijdeur al open en sprong naar binnen.

Dave maakte het zich gemakkelijk achterin.

‘Hé daar, alles goed?’ Hij grijnsde naar Maretta.

Ze gaf geen antwoord.

Er verscheen opnieuw een gezicht voor het zijraam. Een donker, ernstig gezicht met een dikke snor. Mijn moeder boog zich opzij en gaf hem ons stapeltje paspoorten. Hij bladerde ze snel door en keek ons elk even aan. Eén blik de auto rond en hij gaf ze terug. De douaneman knikte naar Dave die ongedurig op een berg kussens bij de achterdeuren zat. Hij zei iets wat ik niet verstond. John en mijn moeder schudden allebei hun hoofd, maar Dave rekte zijn lange, witte hals en knikte. De beambte was even stil en wees toen met een ruk van zijn duim naar achteren. Hij zei dat de bus moest omkeren. Achteruit, keren en de boot weer op. Terug richting Spanje.

Het hek bleef potdicht.

We ontbeten in Algeciras. Broodjes en Fanta. Maretta nip-te aan een kop zwarte koffie en vergat de achterblijvende natte plekken bij haar mondhoeken af te vegen. Mama zei dat we nog boften dat ze niet ‘ongewenst’ in onze paspoorten hadden gestempeld. Als we bij de slagboom in Tanger Dave zagen of iemand die er zo uitzag als Dave, zei ze, dan mochten we niet met hem praten.

‘Is het erg gruwelijk om ongewenst te zijn?’ vroeg Bea. Gruwelijk was het lievelingswoord van Bea en mij. ‘Gruwelijk’ en ‘Grotesk’. Dat waren de enige woorden, voor zover we ons herinnerden, die Maretta ooit had gezegd.

‘Gruwelijk grotesk. Gruwelijk grotesk,’ zong ik in mezelf.

‘Soms wel... als je Marokko in wilt,’ antwoordde mama.

Toen we later die dag in Tanger aankwamen na een korte, zonnige tweede oversteek, was er geen Dave te bekennen. De beampten wuifden ons door na een vluchtige blik in onze paspoorten, en iedereen behalve Maretta schreeuwde en gilte uit alle macht van blijdschap.

HOOFDSTUK TWEE

Het was nog uren rijden naar Marrakech toen de bus een knal gaf, met een scherpe bocht van de weg af een weiland in schoot en stuiterend tot stilstand kwam. John stapte uit en deed de motorkap open. Hij stond een hele tijd naar de motor te turen, met zijn handen in zijn zakken en met een deskundig niet-storen-gezicht. 'Eerlijk gezegd heb ik geen flauw idee wat ik hier sta te doen,' zei hij ten slotte, en hij en mama begonnen te giechelen.

Bea maakte zich zorgen. 'We kunnen hier niet eeuwig blijven,' zei ze. Het weiland reikte zo ver als ik zien kon. Er stond niet veel – alleen gras en een heleboel bloemen. Klaprozen en margrietten.

'Nee, we kunnen hier niet eeuwig blijven,' zei ik ook maar, want het was altijd maar het veiligst om aan Bea's kant te staan. We stapten allebei de bus weer in en wachtten tot mama en John uitgelachen waren.

Maretta lag op haar zij met haar arm over haar gezicht en haar ogen dicht. Je kon zien dat ze niet sliep. Eerst praatte ze niet meer, dacht ik bij mezelf. Toen at ze niet meer, en van nu af aan beweegt ze zich ook nooit meer. Maretta had nog altijd koffievlekken van twee dagen eerder om haar mond.

Danny was maar tot Tanger meegereisd. We hadden

hem afgezet bij een koffiehuis met een oranje-wit gestreepte markies. Danny nam afscheid van iedereen, maar net toen hij zou weglopen, bukte hij zich en kneep in mijn neus. ‘Mijn god, hoe kom je dááaraan?’ zei hij, en in mijn hand lag een groot, kiezel-wit snoepje.

‘Zou je in Marokko snoep kunnen kopen?’ vroeg ik aan Maretta.

Ze gaf geen antwoord, en Bea zei dat ze het niet wist.

We zaten langs de kant van de weg te kijken hoe John steeds kleiner werd in de verte, op weg naar iemand die verstand van auto’s had.

Mama strekte zich uit in het gras. ‘Vertel eens een verhaaltje,’ zei ze.

Bea ging naast haar liggen. ‘Hè ja, vertel eens een verhaaltje.’

Dus vertelde ik hoe ik in Londen de dag voor we vertrokken twee vogeltjes had horen praten. Ik vertelde waar de vogeltjes het over hadden gehad. Broodkruimels. Andere vogeltjes. Het weer. Ik vertelde van de ruzie die ze hadden gekregen om een worm.

‘Dat is stom. Niemand kan vogeltaal verstaan,’ zei Bea.

Mijn ogen prikten. ‘Ik wel.’ Maar mijn stem klonk niet erg overtuigend.

‘Dat lieg je.’

Ik bloosde. Hoe kon ik nou liegen als ik ieder woord nog wist? Hoe langer ik erover nadacht, hoe minder zeker ik het wist. ‘Mama...?’

Maar ze was in de zon in slaap gevallen.

We liepen achter John aan het betegelde koffiehuis in. Het

lag een eindje van de weg af, niet zo ver van waar onze bus nu geparkeerd stond.

‘Het is een Frans hotel,’ fluisterde John. ‘Het kon wel eens aan de dure kant zijn.’

‘We gaan alleen maar even theedrinken,’ zei mama sus-send, en we gingen op het terras in de schaduw zitten.

De thee die ze brachten was gemaakt van muntblaadjes en heel erg zoet. Mama keek in de pot. ‘Het lijkt wel stroop daarbinnen,’ zei ze.

John was teruggekomen met drie Marokkaanse jongens in wijde mantels met punt-capuchons. Ze hielpen ons het busje duwen, over de weg naar het hotel. Maretta weigerde uit te stappen. Maar dat schenen de Marokkaanse jongens helemaal niet erg te vinden. Ze lachten en wuifden naar haar door de raampjes in de achterdeuren.

We bleven de hele dag op het terras zitten, terwijl John mismoedig onder de motorkap tuurde. ‘Volgens mij is het een wonder dat we er nog zo ver mee gekomen zijn,’ zei hij toen het donker begon te worden.

Mama sleepte dekens de bus uit. Ze maakte een open-luchtbed voor ons in de tuin van het hotel. Het was prettig slapengaan op grond die niet onder je door roetsjte.

‘Ik zal die verzekeringszegeltjes moeten gebruiken om ons naar Marrakech op sleeptouw te laten nemen,’ zei John aan de andere kant van mama.

‘Jij bent verzékerd?’ klonk mama’s verbijsterde stem. En Bea vroeg: ‘Wat is op sleeptouw?’

We zaten in de kraanauto, Maretta inclus, en keken hoe de bus achter ons aan zwabberde aan een touw, met John achter het stuur. Eerst had Maretta geweigerd om van haar

plaats te komen, dus toen had John haar zelf maar opgetild en in de kraanauto gelegd. Hij tilde haar met gemak op, of ze een kind was, en ze stribbelde niet tegen – ze bewoog zich niet eens. Nu zat ze voorin met de Arabische man die reed en die heel lang naar de verzekering had staan kijken die volgens John een soort geld was, maar eigenlijk was het alleen maar een heleboel papiertjes.

Ik vroeg me voortdurend af hoe we ooit weer thuis zouden komen met een bus die steeds moest worden voortgetrokken. Het was misschien handiger, dacht ik, als we met een boot meteen naar Londen konden. Toen moet ik in slaap zijn gevallen. Ik droomde van John en Maretta en hun dochtertje, dat in Engeland was achtergebleven en naar ons had gewuifd vanaf een loopplank. We waren op een schip en iedereen gooide met rollen wc-papier naar hun kennissen op de wal, maar wij hadden geen wc-papier om mee te gooien.

Toen ik wakker werd, zat ik op mama's schoot in een wit kamertje. Mama praatte in het Frans met een kleine, mollige man die glimlachte als hij sprak en aan het eind van elke zin zijn handen ineensloeg en hardop lachte. Bea keek uit een raam waardoor fel wit zonlicht naar binnen viel. Buiten stond de bus. Hij zag er moe en stoffig uit. Er begon zich een oploopje van kinderen en vliegen te vormen.

Akari de Makelaar, in wiens kantoor we waren, schonk muntthee in glazen. Hij schonk van heel hoog zonder een druppel te morsen, en toen de glazen vol waren, goot hij de thee terug in de pot en schonk opnieuw in, met een even lange, feilloze boog als eerst. De thee die hij ten slotte liet bezinken was stroperig en geel als de ogen van een kat.

‘Vraag hem of we de bus hier zolang kunnen laten staan,’ zei John, ‘tot ik hem kan verkopen of hem weer aan de praat krijg.’

Akari knikte en glimlachte in antwoord op de vertaling.

‘Hij zegt dat hij een huis in de mellah voor ons te huur heeft. Hij kan het ons nu meteen laten zien.’

Akari was al bezig zijn kantoortje af te sluiten.

De mellah was de Joodse wijk van de stad. Ons huis was sober en witgesausd met boven drie slaapkamers en beneden een keuken en een woonkamer. Erachter was een plaatsje geplaveid met platte stenen waar zich bloemen tussendoor persten. Maretta liep meteen het huis in en ging op de vloer zitten. De vloeren waren allemaal betegeld met plavuizen die tot halverwege de muur reikten. Er stonden geen meubels in.

‘Akari zegt dat er een mizjmar moet komen,’ zei mama, terwijl ze de kale keuken rondkeek.

‘Wat is een mizjmar?’

‘Een kacheltje om op te koken. Met houtskool. En een blaasbalg moet er ook komen.’

‘Ik zal iemand regelen die de matrassen uit de bus hierheen brengt,’ zei John, en hij vertrok.

‘Wat is een blaasbalg?’

‘Bea, wat is een blaasbalg?’ Maar Bea liep in de tuin en schopte tegen de papavers en de margrietten terwijl ze salamanders zocht tussen de losse stenen van de muur.

Die avond, toen mama ons voorlas in de slaapkamer boven, liet ik me tegen haar aan zakken en vroeg: ‘Zijn we er?’

‘Ja,’ zei ze, ‘we zijn er. Is het zoals je gedacht had?’

Ik wist het niet. Ik had er niet over nagedacht hoe het zou zijn.

‘Hoelang blijven we hier?’ vroeg Bea.

‘O, ik weet niet. Zolang we willen.’ Ze las zwijgend verder in ons verhaaltje. Bea en ik wilden dat ze doorlas. ‘Je mag hier ook naar school als je wilt,’ ging ze verder.

‘En ik? Mag ik ook naar school?’

Ze streek me over mijn hoofd. ‘Misschien over een jaartje of zo. Als je zo oud bent als Bea.’

Ik begon te mokken, maar ik was te moe om het vol te houden. Voordat ik het in de gaten had, werden mijn kleren uitgetrokken, over mijn hoofd, en voelde ik hoe de onwennig gladde koelte van een schoon laken zich om mijn benen vlijde.